

RECENZE

Přejděte na Linux — dejte sbohem modré obrazovce

Příznivci a popularizátoři Linuxu se snaží výrazně vymezit tuto platformu oproti svému konkurentovi Windows spíše v časopisecké produkci než při psaní knih, a upozornit tak na zajímavou a životaschopnou alternativu. Název tohoto titulu je téměř imperativem a přesně vypovídá o svém tvůrci i cestě, jež k němu vedla.

Jak je možné si přečíst již na přebalu, autorem je populární pisatel sloupků o používání Li-

Autor: Marcel Gagné
Vydavatelství: SoftPress, Praha, 2004
Počet stran: 376
Doporučená cena: 395 Kč

nuxu pro běžné smrtelníky z magazínu Linux Journal, čemuž odpovídá i zaměření celého titulu. Látka je zcela jasně a programově zaměřena na koncové uživatele, kteří běžně pracují s operačním systémem na úrovni prohlížeče Webu, textového editoru či prohlížeče nebo editoru obrázků. Tedy žádná pokročilá administrace, ale „obyčejná“ práce na klientské stanici či domácím počítači. A právě této cílové skupině se autor snaží představit Linux jako normální, použitelné rozhraní, jež dokáže vše, co potřebují: posílat e-maily, surfovat na internetu nebo třeba přehrávat filmy.

Co se rozsahu látky týče, zahrnuje kniha zhruba to, co by vás při základním používání této platformy mohlo potkat. Samozřejmě nechybí instalace, stahování a spouštění nových programů či práce s připojováním různého hardwaru. Autor také věnuje samostatné kapitoly zabydlení v grafickém uživatelském rozhraní a základním úkonům v systému, jež se překvapivě od zažitých platformy Windows mohou lišit. Zhruba polovina kapitol je pak zaměřena na nejžádanější aplikační oblasti, takže je řeč o již naznačených tématech jako běžná tvorba „kancelářských“ dokumentů, grafika či multimédia.

Přestože se autor snaží být v úvodu knihy objektivní a mírně naznačuje i jisté nevýhody a závažnosti přechodu z Windows do prostředí Linuxu, činí tak jen velmi skromně: než knihu a některé její myšlenky definitivně přijmete, uvědomte si, že jí psal opravdový linuxový fanda, jehož cílem je vás přesvědčit, že „konvertovat k Linuxu“ je ta správná cesta. A to se bez mírné tendence neobejde. Nic to nemění na faktu, že se jedná o pěkně napsaného průvodce, včetně přiložené zajímavé distribuce Knoppix.

PATRIK MALINA

RECENZE

Maximální bezpečnost

Téma bezpečnosti je stále aktuálnější a na trhu se již objevila řada publikací, jež se zaměřují jak na ryzí technickou stránku věci jako hacking, tak na koncepční záležitosti bezpečnostních politik a souvisejících strategií. Několik autorůských týmů se pokusilo oba přístupy vtělit do jediné monografie.

Tato publikace, vycházející po překladu již 4. vydání originálu s vydavatelskou značkou SAMS, je právě takovou snahou vybudovat kompletní pohled na bezpečnostní otázky. Autorský kolektiv, označovaný snad se snahou o vyvolání mírně hackerské nálady jako anonymní (tedy možná i jediný tvůrce), se pokusil sestavit úhrnné pojednání, v němž jsou předloženy jak základní koncepční otázky budování bezpečného firemního prostředí, tak techničtější souvislosti. Tematické rozpětí nejlépe demonstuje výběr témat jako chování nespolehlivých zaměstnanců u počítače nebo třeba snižování bezdrátových sítí.

Dva svazky s takto rozsáhlou látkou jsou nahrubo rozděleny do několika základních celků. První z nich je věnován právě koncepčním a strategickým otázkám jako zabezpečení firmy jako celku, rozpoznání typu útočnicků, hledání souvisejících informací či hodnocení rizik pro IT prostředí. V dalších částech pak již samozřejmě přejdeme na problematiku technologickou. Dru-

Autor: Anonymous
Vydavatelství: SoftPress, Praha, 2004
Počet stran: 439 + 543 stran
Doporučená cena: 990 Kč

hý oddíl pojednává o principech TCP/IP síťování a souvisejících hrozbách, naopak třetí část je zaměřena na architekturu firewallů, systémy IDS a ochranu hesel. Zajímavý je určitě oddíl čtvrtý, neboť zahrnuje problematiku útoků DoS a dnes velmi aktuální červy a trojské koně.

Podstatnou část druhého, obsáhlejšího svazku tvoří pojednání o architektuře nejpoužívanějších operačních systémů, tedy Windows, UNIX/Linux a Mac OS. Jsou zde zahrnuty i podrobné popisy řady realizovaných útoků díky existujícím bezpečnostním díram. Na závěr autoři přidávají něco rad k návrhu bezpečných síťových aplikací a aktuální výklad o bezdrátových sítích.

Bezesporu se jedná o jeden z nejlepších přehledů bezpečnostní problematiky. Při čtení však nezapomeňte látku konfrontovat s nejnovějšími poznatky.

PATRIK MALINA

RECENZE

Linux — tipy a triky pro bezpečnost

Svět počítačové bezpečnosti je oblastí jednak velmi rozsáhlou a různorodou, jednak v poslední době hojně zpracovávanou a vydávanou. Na své si zatím přišli příznivci většiny nejrozšířenějších platforem a k dispozici jsou jak obsáhlejší monografie, tak praktické příručky.

Jednoznačně do druhé kategorie pak patří tato kniha, jež by se klidně mohla jmenovat „Útržky ze zápisníku bezpečnostního administrátora

Autor: Petr Krčmář
Vydavatelství: Grada Publishing, Praha, 2004
Počet stran: 207 stran
Doporučená cena: 199 Kč

Linuxu“. Autor sestavil jakousi kompilaci vlastních kratších kapitol, v nichž jsou popsána různá témata z oblasti zabezpečení počítačů a sítí, jejichž jediným pojítkem je běžící platforma: Linux. Tvůrce si zřejmě nekladl zásadní nároky na úplnost či všestrannost svého pojednání, jedná se skutečně o výběr. Některé problémy jsou probrány důkladněji, jako třeba způsob ukládání hesel a útoky proti těmto podsystémům nebo problém redundance disků a polí RAID, v některých případech jde skutečně spíše o letmé pozastavení nad různými tématy, jako u kapitoly o firewallu, na níž jsou 4 strany opravdu na hranici snesitelného minima, přestože samotným lptables se dostalo dalších 6 stran. Kniha je tak v podstatě mozaikou linuxových témat s nerovnoměrně rozloženou mírou zpracování.

Protože celý svazek zahrnuje přes 40 víceméně samostatných kapitol, nelze vyjmenovat všechna témata a zmíníme se jen namátkově. Pozornosti se dostalo fyzické bezpečnosti, s níž souvisí ochrana proti neoprávněnému přímému přístupu útočnicka, autor ale zařadil též „platformově nezávislá“ témata, jako poučení uživatelů či sociotechniku (social engineering). Dále jsou zde zmíněny jako interní části systému v zorném poli zabezpečení, ochrana souborového systému, logování, diskové kvóty a šifrování, ale také poznámky o důležitých aplikacích typu Squid pro proxy server či Nessus pro analýzu bezpečnosti sítě. Nesmí chybět ani řada síťových témat včetně SSH, skenování portů, bezdrátových řešení či zmínce o démonu Xinetd.

Jak už jsme naznačili výše, kniha je jakýmsi zápisníkem či volným výběrem. V řadě kapitol jde spíše o inspiraci k dalšímu studiu než o vyčerpávající výklad.

PATRIK MALINA

RECENZE

Rodinná fotografie

Protože řady „digitálních fotografií“ utěšeně rostou a přístroje se prodávají jako čerstvé pečivo, knižní produkci tohoto druhu svítí zelená. Kromě základních příruček či „oborových encyklopedií“ přicházejí v této záplavě na trh také dílka mírně komornějšího ladění, jejichž autoři se pokusili, možná mimochodem, vybočit z řady.

Publikace autorky ze staré školy (naprosto bez urážky) je již svým názvem specifická a naznačuje, že půjde mimo jiné o krásnější rodinná alba. Pokud bychom se pokusili o stručné shrnutí, pak je to knížka pro každého, v kom se začalo klubat podezření, že ani nejobyčejnější snímek v domácí sbírce nemusí vzniknout jen technikou „přilož k oku a zmáčkní“ a že minimum rozvahy může přinést více následné radosti nad získaným fotografickým materiálem.

Budeme-li přizemně věcní, pak je kniha členěna podle tradičních schémat. Úvodní kapitoly jsou spíše technicky zaměřené, takže se hovoří o prostředcích jako jsou aparáty, blesky, objektivy, ale též o práci: s hloubkou ostrosti či dobou expozice. Samozřejmě nechybí trocha té digitalizace, datových karet a editorů.

Zhruba od druhé třetiny však přichází to podstatné: autorka se začíná zabývat světem a světelnými podmínkami a posléze kompozici snímků. Přejde tedy řeč na základní pravidla, jež mohou výrazně pomoci i „obyčejné“ rodinné fotce.

Autor: Marie Němcová
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2004
Počet stran: 184 stran
Doporučená cena: 279 Kč

Je velká škoda, že slibně pojmenovaná další kapitola Volba motivu má jen 4 strany, neboť několik sem umístěných snímků naznačuje slibný výklad.

Podstatná část svazku je pak zaměřena na řešení tradičních úloh jako fotografování krajiny, portréty a dětí, nechybí ale speciality jako fotografie květin či sněhu v krajině. A protože byla řeč o rodině, nesmí chybět ukázky snímků osob či reportážní střípky.

Paradoxně nejhodnotnější a místy velmi problematickou kapitolou zároveň je technická kvalita zařazených snímků. Prakticky všechny jsou po stránce kompozice či volby námětu výborné a inspirativní, dosti často však utrpěly při převodu do knižní podoby na technické kvalitě, místy opravdu značně. Taková škoda! Jinak jde o krásnou a inspirativní knížku.

PATRIK MALINA

RECENZE

Tajná kniha o digitální fotografii

O tom, že digitální fotografie je stále úspěšnější fenomén, vás jistě přesvědčila i řada jiných okolností než jen produkce knižních nakladatelství. Početné zástupy začínajících stále dychtí po první studijní potravě, a proto přišel znovu na trh i evergreen, o němž nyní bude řeč.

Autor i nakladatel to udělali chytře: pan Neff jako i v jiných případech dokázal reagovat rychle a teď už se „veze na vlně“, nakladatel pak vsa-

Autor: Ondřej Neff
Vydavatelství: 4. vydání, Computer Press, Brno, 2004,
Počet stran: 192 stran
Doporučená cena: 247 Kč

dil na známou ikonu a bezmezně ji důvěřuje. I proto kniha vychází již počtvrté, přestože formulace „aktualizované vydání“ postihuje jen relativně malé změny, především co se koncepce týče. Stále se jedná o jasně vyhraněnou příručku pro začínající uživatele, kteří chtějí pochopit základy a proplout celým základním procesem od koupě vhodného aparátu po dohotovení prvních zdařilých fotografií, jež se nebudou stydět ukázat svému okolí. Inovace se tedy pochopitelně týkají technického pokroku, jako rozlišení snímačů či změny finančních nároků na pořízení té které třídy aparátu či paměťové karty.

Materiál je rozdělen na několik hlavních částí, v úvodu jde o látku „před koupí přístroje“: principy digitální fotografie, typy snímačů a jejich funkce, autofokus a podobné technické záležitosti. Od třetí části se předpokládá, že máte aparát v ruce, a přijde řeč na první zmínky o motivech snímků, běžných fotografických situacích a základech kompozice. Oddíl čtvrtý je pak zaměřen na úpravu materiálu v editoru. Poměrně zajímavá je část následující, v níž se autor snaží o jakési odůvodnění vhodnosti použití digitální fotografie v různých reálných situacích. Možná že právě tyto příklady z praxe mohly být v úvodu svazku. Poslední část zabíhá do některých pokročilejších témat.

Souhrnně řečeno je kniha tradičním startovním materiálem pro začátečníka. Ničím výjimečná, ale také nijak podprůměrná. Autorský rukopis je zřejmý a příznačný, místy s typickým jemným sklonem k „patentu na rozum“. Jediná vážnější poznámka se tedy týká výběru otištěných fotografií, jež jsou sice názorné, ale vesměs nijak výrazně nápadité a inspirující.

PATRIK MALINA

RECENZE

1001 tipů a triků pro MS Windows Server 2003

Přestože řada publikací s tematikou serverových operačních systémů společnosti Microsoft je překládána ze zahraničních originálů, existuje v tuzemsku několik osvědčených autorů, na něž nakladatelé vsadili. Mezi ně jistě patří i tvůrce této knihy, který se produktům Windows Server 2003 už jednou věnoval v jiné publikaci.

Název svazku je naprosto výmluvný a předurčuje celé uspořádání látky. Nečekejte systematický výklad s postupně navazujícími kapitolami pro začátečníky, kteří chtějí postupně pronikat do administrace serverů Windows. Publikace je zaměřena na pokročilejší správce, kteří alespoň minimálně vědí, kam sáhnout a s čím vlastně mají tu čest pracovat. Veškerý rozsáhlý materiál je rozdělen na 10 tematických okruhů, mezi nimiž najdete zavádění serverů Windows, všeobecnou administraci a práci s uživateli a skupinami, dále služby souborové, adresářové (Active Directory) a síťovou komunikaci, stejně jako práce na konzole, s databází Registry a v závěru zabezpečení a řešení havarijních situací.

Uvnitř jednotlivých částí pak jakákoliv organizace materiálu končí, protože typy a návody jsou prostě seřazeny a číslovány, a to bez ohledu na závažnost pro běh systému, obtížnost provedení či časovou nebo jinou náročnost. Ke studiu tedy

Autor: Bohdan Cafourek
Vydavatelství: Computer Press, Brno, 2004,
Počet stran: 415 stran
Doporučená cena: 397 Kč

existují v zásadě dva přístupy: můžete knihou ve volných chvílích listovat a prověřovat si své znalosti podle toho, které body neznáte či jste o nich neslyšeli, nebo v případě konkrétního požadavku proběhnout obsah a ověřit si, zda autor určitý problém neřešil. První metoda je vhodná pro zkušenější zájemce, druhá se hodí kdykoliv, neboť názvy jednotlivých tipů jsou voleny poměrně přilehavě a umožňují dobrou orientaci v záplavě informací.

Na pozadí hodnocení formy by určitě neměl zaniknout fakt, že svazek je naplněn velmi rozsáhlým relevantním materiálem s vysokou uživatelskou hodnotou. Tedy žádné zbytečné zdržování, rovnou k věci! A jste-li spíše „graficky orientovaní“, určitě nepřehlédněte část o příkazové řádce.

Shrnutí: velká spousta užitečných rad a návodů, jen musíte přeci jen trochu vědět, k čemu jsou!

PATRIK MALINA